

Sygn. akt I C 327/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2016 roku

Sąd Rejonowy w Głubczycach, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Daria Dusanowska

Protokolant: sekretarz sądowy Barbara Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2016 roku w Głubczycach

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. A. (1)**

przeciwko **(...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. na rzecz powódki W. A. (1) kwotę 1.428,67 zł (tysiąc czterysta dwadzieścia osiem złotych i 67/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 03 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 72,00 zł (siedemdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 327/16

UZASADNIENIE

Powódka W. A. (1) wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego (...) Bank (...) S.A. we W. kwoty 1.428,67 zł wraz z odsetkami od dnia 29 stycznia 2014 r., to jest od dnia wszczęcia egzekucji do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniosła, że Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie dnia 11.06.2013 r. wydał przeciwko niej w sprawie z powództwa (...) Bank (...) S.A. we W. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym sygn. akt (...), na podstawie którego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w P. G. S. prowadził postępowanie egzekucyjne. W toku przedmiotowego postępowania egzekucyjnego dokonano zajęcia jej wynagrodzenia za pracę i wyegzekwowania łącznej kwoty 1.428,67 zł. Powódka wskazała, że złożyła wniosek do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od w/w nakazu, który został uwzględniony, w konsekwencji czego powyższy nakaz zapłaty utracił moc, a sprawę przekazano do Sądu Rejonowego w P., natomiast Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Prudniku G. S. w dniu 15 maja 2015 r. wydał postanowienie o zakończeniu egzekucji. W. A. (1) podkreślała, że działając poprzez pełnomocnika w dniu 19.05.2015 r. wezwała pozwanego do zwrotu wyegzekwowanej w oparciu o nakaz zapłaty kwoty 1.428, 67 zł wraz z należnymi odsetkami, jednak pozwany w piśmie z dnia 12.06.2015 r odmówił zwrotu żądanych należności, Pomimo kolejnych wezwań Bank w dalszym ciągu odmawiał zwrotu wyegzekwowanej należności.

W odpowiedzi na pozew /karta 91-92 akt/ pozwany (...) Bank (...) S.A. we W. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych,

W uzasadnieniu wskazano, że źródłem stosunku łączącego strony, a stanowiącego podstawę uzyskania tytułu wykonawczego, była umowa o kredyt nr (...) zawarta pomiędzy W. A. (2), a (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W., zgodnie z którą pozwany zaciągnięte zobowiązanie wykonał i udostępnił powódce kwotę określoną w umowie. Zarzucono, że powódka nie wykonała ciężącego na niej obowiązku w zakresie zwrotu kwoty kredytu wraz z oprocentowaniem i innymi kosztami w oznaczonych terminach spłaty, w związku z czym bank skierował sprawę do Sądu i uzyskał nakaz zapłaty, na podstawie którego została wszczęta egzekucja. Pozwany przyznał, że w wyniku działań W. A. (1), która złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu, nakaz ten ostatecznie utracił moc, a następnie Sąd Rejonowy w G., do którego sprawa została przekazana, wydał postanowienie o umorzeniu postępowania w tej sprawie, zatem tytuł wykonawczy w sprawie niniejszej nie istnieje.

Na rozprawie w dniu 18 października 2016 roku powódka podtrzymała dotychczasowe stanowisko, potwierdzając, iż jej żądanie dotyczy zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kwoty wskazanej w złożonym pozwie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 11 czerwca 2013 r. sygn. akt (...) Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny nakazał W. A. (1) aby zapłaciła na rzecz powoda (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 3.473,82 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, naliczanymi od kwoty 2.026,13 zł od dnia 01 maja 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 44,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Postanowieniem z dnia 03 września 2013 r. sygn. akt(...) Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny nadał klauzulę wykonalności w/w nakazowi zapłaty.

dowód: nakaz zapłaty z dnia 11 czerwca 2013 r. karta 5 akt sprawy Sądu Rejonowego w G. o sygn. akt (...)

postanowienie z dnia 03 września 2013 r. karta 7 akt sprawy Sądu Rejonowego G. o sygn. akt (...)

W dniu 17 września 2013 r. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. złożył do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. H. S. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko W. A. (1) na podstawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 11 czerwca 2013 r. sygn. akt (...) Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie. W związku ze zbiegiem egzekucji przedmiotowa sprawa przekazana została do dalszego prowadzenia Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w (...) G. S., który egzekucje prowadził pod sygn. akt(...).

W toku przeprowadzonego postępowania egzekucyjnego wyegzekwowano od dłużniczki W. A. (1) na rzecz wierzyciela kwotę 1.428,67 zł.

dowód: dokumenty znajdujące się w aktach sprawy egzekucyjnej Komornika Sądowego przy SR w G. G. S. sygn akt (...)

W dniu 3 kwietnia 2015 r. W. A. (1) złożyła do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 11 czerwca 2013 r. sygn. akt (...)wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu. Uwzględniając przedmiotowy wniosek Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2015 r. w sprawie (...) przywrócił W. A. (1) termin do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 11 czerwca 2013 r. i z uwagi na złożenie sprzeciwu w terminie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego wP..

dowód: dokumenty znajdujące się w aktach sprawy Sądu Rejonowego wG. w sprawie o sygn. akt (...)

Przekazania do Sądu Rejonowego w G. sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt (...). Zarządzeniem z dnia 29 lipca 2015 r., skutecznie doręczonym w dniu 03 sierpnia 2015 roku, wezwano powoda do uzupełnienia braków formalnych pozwu wniesionego w elektronicznym postępowaniu upominawczym poprzez przedłożenie

pełnomocnictwa procesowego oraz wykazanie umocowania osób udzielających pełnomocnictwa do reprezentowania powoda, a to w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia wezwania pod rygorem umorzenia postępowania w razie bezskutecznego upływu terminu.

Wobec niezuzupełnienia braków formalnych pozwu w określonym terminie postanowieniem z dnia 6 października 2015 roku o sygn. akt (...) Sąd Rejonowy w G. umorzył postępowanie w sprawie.

dowód: dokumenty znajdujące się w aktach sprawy Sądu Rejonowego w G. w sprawie o sygn. akt (...)

Postanowieniem z dnia 15 maja 2015 r., wobec utraty mocy przez tytułu wykonawczego, na podstawie którego prowadzona była egzekucja przeciwko W. A. (1) w sprawie (...), Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w P. G. S. zakończył postępowanie egzekucyjne w tejże sprawie.

dowód: postanowienie z dnia 15.05.2015 r. karta 6 akt,

dokumenty znajdujące się w aktach sprawy egzekucyjnej Komornika Sądowego przy SR w G. G. S. sygn. akt (...),

Pismem z dnia 19 maja 2015 r., nadanym w urzędzie pocztowym w dniu 21 maja 2015 r., Z. H., działając w imieniu i na rzecz W. A. (1) wezwał (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. do zwrotu dochodzonej pozew kwoty, określając termin 7 dni na spełnienie świadczenia.

Przedmiotowe wezwanie do zapłaty doręczone zostało pozwanemu dnia 26 maja 2015 r.

dowód: wezwanie do zapłaty wraz z dowodem nadania karta 7 akt,

wydruk strony internetowej Poczty Polskiej karta 104 akt,

W odpowiedzi na wezwanie pismem z dnia 12 czerwca 2015 r. pozwany odmówił zwrotu wyegzekwowanej w toku egzekucji kwoty zarzucając brak podstawy do spełnienia świadczenia.

dowód: pismo z dnia 12.06.2015 karta 8 akt,

Sąd zważył co następuje:

Powództwo w przeważającej mierze zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów, których prawdziwości i wiarygodności nie kwestionowała żadna ze stron, a które również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Na wstępie podkreślenia wymaga, iż o charakterze pisma procesowego rozstrzyga jego treść, nie zaś nazwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 1997 r., I PKN 40/96, OSNAPiUS 1998, nr 1, poz. 14). W postępowaniu cywilnym obowiązuje dyrektywa rozpoznania pisma zgodnie z jego treścią także wówczas, gdy zostanie ono mylnie oznaczone lub dotknięte innymi oczywistymi niedokładnościami. Oczywista niedokładność może dotyczyć treści pisma, gdy została ona niewłaściwie zredagowana, niemniej w sposób pozwalający na ustalenie treści tego pisma w drodze wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2001 r., I CZ 110/01, LEX nr 553664). Natomiast nie jest dopuszczalne przypisania pismu procesowemu innej treści, niż została w nim wyrażona.

Kierując się powyższymi dyrektywami wskazać należy, iż wprowadzie powódka zatytułowała złożony do tutejszego Sądu pozew jako „pозew przeciwegzekucyjny”, tym niemniej treść żądania pozwu nie pozostawia jakichkolwiek wątpliwości, iż jest to powództwo o zapłatę, nie zaś o pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w trybie art. 840 k.p.c. W konsekwencji, w przedmiotowej sprawie Sąd za całkowicie bezzasadne uznał zgłoszone w odpowiedzi na pozew twierdzenia i zarzuty dotyczące przesłanek z art. 840 k.p.c.

W niniejszej sprawie w istocie wszystkie okoliczności faktyczne pozostawały bezsporne. W szczególności nie ulega wątpliwości, iż wydany przeciwko W. A. (1) nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 11 czerwca 2013 r. sygn. akt (...), w wyniku prawidłowego wniesienia sprzeciwu utracił moc, zgodnie z art. 505³⁶ k.p.c. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. nie kwestionował także okoliczność wyegzekwowania od powódki na swoją rzecz w toku prowadzonego przed Komornikiem Sądowym G. S. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci w/w nakazu zapłaty kwoty 1.428,67 zł.

Natomiast spór sprowadzał się do oceny zasadności żądania zwrotu świadczenia wyegzekwowanego na podstawie nakazu zapłaty, który utracił moc.

Zgodnie z art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Instytucja nienależnego świadczenia stanowi szczególną postać bezpodstawnego wzbogacenia. Przepis art. 410 § 2 k.c. wskazuje cztery postacie nienależnego świadczenia, którym odpowiadają określone kondykcje (*condictio*), czyli roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia. *Condictio causa finita* (odpadnięcie podstawy prawnej świadczenia) jest „najsilniejszą” postacią nienależnego świadczenia, z uwagi na to, że miała miejsce zarówno ważna czynność prawna, jak i zobowiązanie, a podstawa świadczenia istniała w pewnym przedziale czasu i była ważna, jednak następnie podstawa ta „odpadła”. Istotą tego rodzaju świadczenia jest to, że do czasu uchylenia jego podstawy, świadczenie jest należne i może być skutecznie dochodzone. Jednak po opadnięciu podstawy świadczenia, mimo jej istnienia w chwili egzekwowania, świadczenie to staje się nienależne w rozumieniu przepisu art. 410 § 2 k.c. i wymagalnym staje się roszczenie o jego zwrot, co oznacza że może być dochodzone przez tego, który nienależnie świadczył.

Następcze odpadnięcie podstawy wynikać może przykładowo z wadliwości samego zobowiązania lub jego *causa*, odwołania oświadczenia woli, odstąpienia od umowy, rozwiązania umowy, uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli, ziszczenia się warunku rozwiązującego czy nadejścia terminu. O odpadnięciu podstawy prawnej świadczenia można mówić także w sytuacji, w której świadczenie zostało spełnione na podstawie prawomocnego lub natychmiast wykonanego orzeczenia sądu, które następnie zostało uchylone lub zmienione i doszło do prawomocnego oddalenia powództwa.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, w ocenie Sądu żądanie W. A. (1) co do zasady zasługuje na uwzględnienie. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego stwierdzić należy, że świadczenie wyegzekwowane przez pozwaną na podstawie nakazu zapłaty, który w wyniku prawidłowego wniesienia sprzeciwu zgodnie z art. 505⁽³⁶⁾ k.p.c. utracił moc, stało się świadczeniem nienależnym w rozumieniu art. 410 § 2 k.c., wobec czego winno ono podlegać zwrotowi. Oczywistym jest, iż w chwili wydania nakazu zapłaty, po zaopatrzeniu go w klauzulę wykonalności, przedmiotowy nakaz stanowił skuteczną podstawę do wszczęcia i prowadzenia przeciwko W. A. (1) egzekucji. O tym, że wyegzekwowane na tej podstawie świadczenie stało się nienależne przesądziła bowiem dopiero treść postanowienia Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 23 kwietnia 2015 r. sygn. akt(...), w którym przywrócono W. A. (1) termin do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 11 czerwca 2013 r. oraz treść prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 06 października 2015 r. sygn. akt (...) na mocy którego po przekazaniu sprawy do tutejszego Sądu wobec niezuzupełnienia braków formalnych pozwu umorzono przedmiotowe postępowanie.

Skoro zatem tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty z dnia 11 czerwca 2016 r. sygn. akt(...) w wyniku złożenia sprzeciwu przez pozwaną utracił moc, zaś postępowanie w tejże sprawie, po przekazaniu do tutejszego Sądu, zostało prawomocnie umorzone wobec niezuzupełnienia braków formalnych (postanowieniem z dnia 06 października 2015 r. sygn. akt (...)), to tym samym wyegzekwowane na tejże podstawie przez komornik świadczenie- z uwagi na odpadnięcie podstawy prawnej świadczenia - stało się nienależne w rozumieniu art. 410 § 2 k.c. W związku z tym pozwana

wzbogaciła się kosztem powódki w zakresie zgłoszonym w pozwie, a wyegzekwowane świadczenie jako nienależne winno podlegać zwrotowi na rzecz powódki.

Wbrew twierdzeniom pozwanego nie ma podstaw by kwestionować kwalifikację świadczenia uzyskanego przez stronę pozwaną kosztem powódki jako nienależnego w związku z tym, że zostało ono uzyskane na drodze przymusowej egzekucji. Nienależne świadczenie następuje bowiem nie tylko w wyniku zachowania się dłużnika, ale także w rezultacie wyegzekwowania świadczenia w toku postępowania egzekucyjnego. Istotny jest bowiem nie sam sposób dokonania świadczenia (bezpośrednio lub w wyniku czynności egzekucyjnych podejmowanych przez wierzyciela egzekwującego), ale to, czy jurydyczny efekt spełnienia świadczenia w postaci przysporzenia w majątku przyjmującego świadczenie mógł być objęty wolą świadczącego (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 4 października 2012r. sygn. akt I ACa 570/12).

Podkreślenia również wymaga to, że w artykułe 410 § 2 k.c. pojęcie nienależnego świadczenia jest zobiektywizowane, ocena czy świadczenie jest nienależne nie zależy ani od woli czy wiedzy spełniającego świadczenie czy tego, na rzecz którego świadczenie jest dokonywane. Oznacza to również, że także ogólne przesłanki bezpodstawnego wzbogacenia należy rozumieć specyficznie w przypadku nienależnego świadczenia, bowiem roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego uzasadnia sam fakt jego spełnienia. W takim też przypadku nie zachodzi potrzeba badania, czy i w jakim zakresie spełnione świadczenie wzbogaciło osobę, na rzecz której świadczenie zostało spełnione, jak również czy majątek spełniającego świadczenie uległ zmniejszeniu. Uzyskanie nienależnego świadczenia wypełnia bowiem przesłankę powstania wzbogacenia, a spełnienie tego świadczenia przesłankę zubożenia.

Reasumując powyższą część rozważań, żądanie zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki wyegzekwowanej niej od kwoty 1.428,67 zł stanowiącej świadczenie nienależnego, zasługiwało na uwzględnienie.

Orzeczenie w przedmiocie odsetek oparto na przepisie art. 481 k.c., zgodnie z którym odsetki należą się za czas opóźnienia.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie sposób było natomiast uczynić zadość żądaniu powódki w zakresie zasądzenia odsetek począwszy od dnia 29 stycznia 2014 r. tj. od dnia wszczęcia egzekucji. Jak bowiem wskazuje się w judykaturze zobowiązanie do zwrotu nienależnego świadczenia ma charakter bezterminowy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1976 r., III CRN 289/76, LEX nr 7893 oraz uchwała SN z dnia 6 marca 1991 r., III CZP 2/91, OSNCP 1991, nr 7, poz. 93). W konsekwencji termin spełnienia takiego świadczenia musi być wyznaczony zgodnie z art. 455 k.c., a więc niezwłocznie po wezwaniu skierowanym przez zubożonego. Nie ulega wątpliwości, iż dacie wszczęcia postępowania egzekucyjnego sygn. akt(...) roszczenie nie było jeszcze wymagalne – egzekucja została wszczęta na podstawie wiążącego w tejże dacie tytułu wykonawczego, a zatem żądanie odsetek od przedmiotowej daty nie zasługuje na uwzględnienie. Powódka W. A. (1) wezwała pozwanego do zapłaty objętej pozwem kwoty 1.428,67 zł pismem z dnia 19 maja 2015 r., zakreślając 7 - dniowy termin na spełnienie świadczenia /vide: karta 7 akt/. Skoro zatem przedmiotowe wezwanie doręczone zostało (...) Bank (...) S.A. dnia 26 maja 2015 r., co ustalono na stronie internetowej Poczty Polskiej w oparciu o numer przesyłki /vide: karta 104 akt/, to uwzględniając zakreślony termin do spełnienia świadczenia, wymagalność roszczenia Sąd ustalił na dzień 03 czerwca 2015 r. (następny dzień po upływie 7 dni od dnia doręczenia wezwania), zasądzając odsetki ustawowe za opóźnienie począwszy od tejże daty, w powstałym zaś zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania uzasadnia brzmienie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Przy czym Sąd uznał powódkę za stronę wygrywającą sprawę w całości, jako że zakres w jakim powództwo zostało oddalone dotyczył jedynie żądania odsetek od kwoty należności głównej.

Mając na względzie powołane okoliczności, na podstawie wskazanych przepisów, orzeczono jak w sentencji wyroku.